

RTU studiju kurss "Kuģu datortīkli un kiberdrošība"

0J000 Latvijas Jūras akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LJA285
Nosaukums	Kuģu datortīkli un kiberdrošība
Studiju kursa statuss programmā	Brīvās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Edijs Štāls - LJA direktors
Mācībspēks	Aleksandrs Gasparjans - Doktors, Profesors Aleksandrs Terebkovs - Doktors, Vadošais pētnieks
Apjoms daļās un kredītpunktos	2 daļas, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kurss sniedz pamatzināšanas, kas nepieciešamas kuģa virsniekam, lai sekmīgi izmantotu informācijas tehnoloģijas, datorus, serverus un datortīklus uz kuģiem. Tas iepazīstina ar informācijas sistēmu veidiem un to izmantošanas un problēmu novēršanas metodēm. Nepilna laika neklātienē studijas tiek organizētas pēc individuāli izstrādāta studiju plāna.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt teorētiskās un praktiskās zināšanas un iemaņas datorzinātnes nozarē, kas ļauj izglītojamajiem izmantot datorus, serverus un datortīklus darba izpildei uz kuģiem atbilstoši STCW konvencijā u.c. saistošajos dokumentos noteiktajām prasībām. Studiju kursa uzdevumi ir attīstīt prasmi: – izprast kuģu datoru, datortīklu, serveru un perifērijas iekārtu uzbūves un darbības pamatprincipus, kā arī to nozīmi un pielietojumu kuģa ekspluatācijā; – piemērot kiberdrošības principus kuģa un u.c. datoru un datortīklu ekspluatācijā; – nosaukt apdraudētās kuģa/krasta informācijas sistēmas un identificēt kiberapdraudējuma riskus; – rīkoties atbilstoši ārkārtas rīcības plānam kiberapdraudējuma vai datortīkla kļūmes gadījumā; – identificēt kļūmes datortīklu darbībā un tās novērst sadarbībā ar krasta personālu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Mājasdarbi tiek izstrādāti plānveidīgi, sadarbībā ar mācībspēku gan praktisko nodarbību laikā, gan arī individuālajās konsultācijās. Izstrādātos darbus studējošie prezentē praktisko nodarbību laikā vai ieskaites nodarbībā.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. THE GUIDELINES ON CYBER SECURITY ONBOARD SHIPS, ICS, 2021 (https://www.ics-shipping.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Cyber-Security-Guidelines.pdf) 2. Cyber Security Workbook for On Board Ship Use - 5th Edition 2024, ICS/BIMCO, 2023. 3. Tanenbaum A, Wetherall W.. Computer Networks, Global Edition, 6th Edition, 2021. Papildu / Additional: 1. Informācijas tehnoloģijas pamatjēdzieni. Latvijas Universitāte. 2013.- 154.lpp. 2. K. Veiss, Darbs ar operētājsistēmu Windows un pakotni Microsoft Office, Zvaigzne ABC: Rīga, 2013; 3. Christos Kalloniatis, Modern Information Systems, InTech. 2020. 4. Amos Lapidot. A Foundation in Digital Communication. Publisher: 6. Cambridge University Press. 2019. Citi informācijas resursi / Other resource of information: 1. Tehniskas dokumentācijas uzdevumi - LJA-disks: L:\Students\Praktiskie darbi/Tehniska dokumentācija - 2021. 2. Aprēķini un analīzes uzdevumi - LJA-disks: L:\Students\Praktiskie darbi/AA - 2021. 3. Prezentācijas uzdevumi - LJA-disks: L:\Students\Praktiskie darbi/Prezentācijas - 2021. 4. Datu Bāzes uzdevumi - LJA-disks: L:\Students\Praktiskie darbi/DB/ - 2021. 5. Datortīklu organizācijas uzdevumi - LJA-disks: L:\Students\Praktiskie darbi/Datori - 2021
Nepieciešamās priekšzināšanas	Studiju kurss balstās uz informātikas un matemātikas mācību programmām, kas iegūtas vidējā izglītībā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Informācijas tehnoloģiju un sistēmu jēdziens un sastāvdaļas.	2	0	2	0
2. Datoru tīkli jūras transportā.	4	0	4	0
3. Datoru tīkli, datoru tīklu topoloģijas, IT riski.	6	4	6	4
4. Lokālie datoru tīkli (LDT).	4	2	4	2
5. Globālie datoru tīkli (GDT).	3	2	3	2
6. Datortīklu organizācija, konstruēšana un administrēšana.	10	16	10	16
7. Datortīklu projektēšanas uzdevumu nostādnes.	13	6	13	6
8. Kiberdrošības pamati.	6	2	6	2
Kopā:	48	32	48	32

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas. Izprot kuģu datoru, datortīklu, serveru un perifērijas iekārtu uzbūves un darbības pamatprincipus, kā arī to nozīmi un pielietojumu kuģa ekspluatācijā.	Metodes: diskusija, grupu darbs, situācijas analīze, praktiskais darbs un tā aizstāvēšana, mājasdarbi, ieskaite darbs (kombinēta forma). Kritēriji: procesu pieejas būtības un priekšrocību, kā arī procesu analīzes un uzlabošanas metožu pārzināšana.
Prasmes. Prot nosaukt apdraudētās kuģa/krasta informācijas sistēmas un identificēt kiberapdraudējuma riskus.	Metodes: diskusija, grupu darbs, situācijas analīze, praktiskais darbs un tā aizstāvēšana, mājasdarbi, ieskaite darbs (kombinēta forma). Kritēriji: spēja ar kritiski izpratni patstāvīgi un praktiski izmantot apgūto teoriju un zinātnisko informāciju, sadarbībā ar citiem strādāt un risināt problēmsituācijas.
Kompetences. – Spēj piemērot kiberdrošības principus kuģa un u.c. datoru un datortīklu ekspluatācijā. – Spēj rīkoties atbilstoši ārkārtas rīcības plānam kiberapdraudējuma vai datortīkla kļūmes gadījumā. – Spēj identificēt kļūmes datortīklu darbībā un tās novērst sadarbībā ar krasta personālu.	Metodes: diskusija, grupu darbs, situācijas analīze, praktiskais darbs un tā aizstāvēšana, mājasdarbi, ieskaite darbs (kombinēta forma). Kritēriji: spēja formulēt, kritiski analizēt un argumentēti pamatot pieņemtos lēmumus un risinājumus.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Grupu darbs, diskusijas, situāciju analīzes	10
Studējošā praktiskais darbs un aizstāvēšana	40
Mājasdarbi	20
Ieskaite darbs	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	1.5	0.0	1.5	0.0	*					
2.	1.5	0.0	1.5	0.0	*					